

[Anne Grete Holmsgård]

selvmodsigelser, og at det har været så ubehageligt og pinligt for hende, at hun måtte finde på en eller anden fortolkning, som gav hende mulighed for at tale meget længe, så længe, at de fleste var faldet i søvn og havde koblet fra. Hun kan ikke komme til sagens kerne.

Og sagens kerne er jo – som fru Margrete Auken sagde – kirkens frihed, kirkens frihed over for staten.

Det, der har nødvendiggjort denne debat, er i mine øjne, at vi har en på én gang svag, stivnakket og principfattig kirkeminister. Ellers tror jeg aldrig, denne debat var kommet. Den var ikke kommet alene i kraft af hr. Erhard Jakobsens udfald mellem jul og nytår. Nej, den er udelukkende kommet, fordi kirkeministeren netop har en kombination af tre evner: hun er svag – det kan man måske forstå, fordi hun er ny kirkeminister – men hun er oven i købet også stivnakket og principfattig; det finder jeg yderst uheldigt. Og hun har også haft meget svært ved at sætte fingeren på pulsen og føle, hvad der skete omkring hende både i hendes egen partigruppe og i den offentlige debat.

Jeg synes, ministeren bekræftede det, jeg siger, i sit indlæg. Hun siger: der skal ikke ændres på forholdet mellem kirke og stat. Men gennem sin holdning, gennem sine konkrete handlinger i anledning af klagen over Birte Andersens prædiken har hun udtrykt det modsatte. Hun har hævet sig op som et øverste led i det kirkelige hierarki. Biskop Ole Bertelsen betegnede det som en ærkebiskopposition. Kirkeministeren har fået placeret sig selv på en piedestal. Hun er den, der skal afgøre, om forkyndelsesfrihedens grænser er overskredet eller de ikke er det.

Vi mener ikke, kirkeministeren har den funktion; rent juridisk har hun den i hvert fald ikke, det er der masser af udmærket dokumentarisk materiale om. Jeg vil henvise til tidligere kirkedebatter herinde, bl.a. om Kalmeyersagen i 1957. Og jeg vil henvise til de udmærkede indlæg, som professor Gammeltoft-Hansen har haft inden for de sidste tre måneder forskellige steder i dagspressen, specielt i Kristeligt Dagblad. Jeg skal ikke gentage argumenterne, for jeg kan ikke gøre det nær så godt, nær så grundigt og med nær den samme myndighed og styrke, som hr. Gammeltoft-Hansen har gjort det.

Jeg ville ønske, at kirkeministeren havde lyttet til nogle af sine liberale forgængere. Jeg har kigget i kirkedebatterne, og det er helt klart, at den nuværende kirkeminister ikke indtager nogen traditionel venstreposition med hensyn til fortolkningen af forholdet mellem kirke og stat. Jeg havde fået den opfattelse, at det forhold mellem kirke og stat, som bl.a. kommer til udtryk i Gammeltoft-Hansens indlæg, var tankegods, som liberale kunne skrive under på, men det er det altså ikke. Hr. Povl Brøndsted har også ment, at det var vigtigere at bakke op bag sin partifælle end at slå de gamle principper fast, som de bl.a. kom til udtryk hos Hartling i sin tid i Kalmeyersagen, men som de også er kommet til udtryk langt længere tilbage i tiden.

Jeg mener, det er fundamentalt vigtigt, at forkyndelsesfrihedens grænser ikke sættes af kirkeministeren. Det vil føre til rent kaos, og det vil også føre til magtbrynde. Det kan misbruges ud i det uendelige. Det vil føre til, at man har en linje, hvor man indskrænker tros-, tale- og tankefriheden, og hvor grænserne for tros-, tale- og tankefriheden, som hænger meget tæt sammen med forkyndelsesfriheden, sættes af det til enhver tid herskende politiske flertals opfattelse af, hvad man bør mene, hvad man bør sige, og hvorledes man bør forkynde. Hvis man ønsker en folkekirke – jeg siger udtrykkelig hvis – mener jeg, det må være slået fast, at her er det biskopperne, der tager sig af spørgsmålet om, hvorvidt forkyndelsesfrihedens grænser er overskredet eller ej, og ikke en kirkeminister. Alt andet vil føre til en uhyre udemokratisk og i virkeligheden også meget ukristelig forholden sig til folkekirken.

Jeg har i virkeligheden ret stor respekt for den kristelige tankegang, men jeg er ikke medlem af folkekirken, og jeg er afgjort heller ikke religiøs. Jeg er ikke religiøs, fordi jeg ikke tror på en gud. Jeg er ikke medlem af folkekirken, fordi jeg egentlig ikke har særlig meget til overs for Luther og den tankegang, som Luther bygger på, for den fortolkning af kristendommen, som Luther kom med.

Jeg ved godt, at nutidens præster fortolker Luther på meget forskellig måde, og det er udmærket. De skal fortolke Luther, som de vil. Det kunne jeg overhovedet ikke drømme om at blande mig i. Men jeg mener, der ligger nogle meget udmærkede idealer, nogle